

VIEŠOJI ĮSTAIGA „EKOAGROS“

PR-16

**MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA
PAGAL EKVIVALENTIŠKUMO STANDARTĄ
2 LEIDIMAS**

	Pareigos	Vardas, pavardė, parašas	Data
Parengė	V sertifikavimo skyriaus vadovas	Giedrius Babrauskas	2019-07-23
Suderino	Kokybės vadovas	Tomas Demikis	2019-07-30
Tvirtino	Direktorius	Virginija Lukšienė	2019-07-31

VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PAGAL EKVIVALENTIŠKUMO STANDARTĄ PR-16	Leidimo Nr. 2	Lapas 2 iš 7 lapų
		Data: 2019-07-31	

PATVIRTINTA
VšĮ „Ekoagros“ direktoriaus
2018 m. rugpjūčio 31 d.
įsakymu Nr. V-127
(VšĮ „Ekoagros“ direktoriaus
2019 m. liepos 31 d. įsakymo
V-104 redakcija)

TURINYS

1. TIKSLAS.....	3
2. NUORODOS	3
3. SAŲOKOS	4
4. ATSAKOMYBĖ	4
5. APRAŠYMAS.....	4
6. SUBRANGOVŲ PASITELKIMAS MĖGINIŲ ĖMIMUI	7
7. GALIOJIMAS	7

VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PAGAL EKVIVALENTIŠKUMO STANDARTĄ PR-16	Leidimo Nr. 2	Lapas 3 iš 7 lapų
		Data: 2019-07-31	

1. TIKSLAS

Ekologinės gamybos kontrolę atliekančios įstaigos bendras siekimas yra užtikrinti, kad į rinką būtų tiekiami tik saugūs, ekologinės gamybos galiojančių teisės aktų reikalavimus atitinkantys produktai ir užkirsti kelią galimiems pažeidimams. Siekdama nustatyti, ar gamybos būdai atitinka ekologinei gamybai teisės aktuose nustatytus reikalavimus, sertifikavimo įstaiga kasmet iš ne mažiau kaip 5 proc. visų jos kontroliuojamų ūkio subjektų kiekvienoje trečiojoje šalyje, kurioje ji atlieka kontrolę, savo nustatyta tvarka paima mėginius arba šiam darbui atlikti samdo subrangovą ir juos ištiria atrinktose laboratorijose. Į šį vertinimą įtraukiami visi gamybos, paruošimo ir platinimo etapai. Taip pat, tikrinimo metu, kilus įtarimui dėl panaudotų neleistinų produktų ekologinės gamybos ūkio vienetė, nustatyta tvarka būtų paimti mėginiai ir ištirti akredituotoje laboratorijoje, taip pat, siekiant nustatyti galimą užsiteršimą ekologinei gamybai neleistiniais produktais (Ekvivalentiškumo standarto 10.2. punktas).

Mėginiai gali būti imami pagal iš anksto sudarytą mėginių atrinkimo planą, tiriant siuntą prieš išrašant patikrinimo sertifikatą, įvertinus gautą skundą arba ūkio subjekto fizinės patikros metu, kilus įtarimui, kad galėjo būti naudojamos gamyboje neleistinos medžiagos ar produktai.

2. NUORODOS

- Europos Sąjungos Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 patvirtintas 2007 m. birželio 28 d. „dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo ir panaikinamojo reglamentą (EEB) Nr. 2092/91“ (OL 2007 L 189, p. 1).
- Europos Sąjungos Komisijos reglamentas (EB) Nr. 889/2008 patvirtintas 2008 m. rugsėjo 5 d., kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo įgyvendinimo taisyklės dėl ekologinės gamybos, ženklavimo ir kontrolės (OL 2008 L 250, p. 1).
- Ekvivalentiškumo standartas - Ekologinės gamybos ir perdirbimo ekvivalentiškumo standartas trečiosioms šalims patvirtintas VšĮ „Ekoagros“ direktoriaus 2015 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. V-30, su visais vėlesniais pakeitimais ir / ar papildymais.
- Europos Sąjungos Komisijos Rekomendacinis dokumentas dėl pesticidų likučių analizės maisto produktuose ir pašaruose analizės kokybės kontrolės ir metodų patvirtinimo procedūrų (SANTE/11945/2015 pakeičia SANCO/12571/2013 įgyvendinto 01/01/2016).

VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PAGAL EKVIVALENTIŠKUMO STANDARTĄ PR-16	Leidimo Nr. 2	Lapas 4 iš 7 lapų
		Data: 2019-07-31	

3. SAŲVOKOS

Ekoagros – sertifikavimo įstaiga VšĮ „Ekoagros“.

Mėginys – tikrintojo / subrangovo atrinkta žaliavos, maisto produkto, pašaro, augalų ar dirvos dalis arba kita medžiaga, naudojama žemės ūkio kilmės produktų gamyboje, paimta iš tikrinamos, didžiausią įtarimą keliančios partijos, vietos ar lauko dalies.

Atsarginis mėginys – ėmimo metu, laikantis visų mėginio paėmimo, pakavimo, plombavimo sąlygų, paimtas mėginys, kuris paliekamas pareiškėjui.

Kontrolinis mėginys – ėmimo metu, laikantis visų mėginio paėmimo, pakavimo ir plombavimo sąlygų, paimtas mėginys, kuris paliekamas saugoti Įstaigoje.

Mėginio plombavimas – darbo metodas, kuris naudojamas siekiant užtikrinti, kad mėginio transportavimo metu būtų neįmanoma išimti ir pakeisti mėginio turinio, nepažeidus taros ar pakuotės.

Tikrintojas – Ekoagros įgaliotas darbuotojas.

Mėginių tara – atitinkamos konstrukcijos talpa į kurią sudedami mėginiai, sudaryta iš medžiagų, užtikrinančių mėginių apsaugą ir nesukeliančių pakitimų, galinčių turėti įtakos mėginio tyrimui ir tyrimo vertinimo rezultatams.

4. ATSAKOMYBĖ

Už procedūros vykdymą atsakingas Ekoagros skyriaus vadovas, kuris yra atsakingas už trečiųjų šalių ūkio subjektų sertifikavimo procesą ir darbuotojai, atliekantys veiksmus, taip pat subrangovas pagal sudarytas sutartis.

5. APRAŠYMAS

Mėginių laboratoriniam tyrimui paimti gali tik atsakingo už trečiųjų šalių ūkio subjektų sertifikavimo procesą skyriaus vadovo priskirtas Tikrintojas turintis teorinių žinių mėginių ėmimo srityje.

Tikrintojui, mėginio atrinkimo akte būtina nurodyti motyvus ir/ar priežastis dėl ko jis yra imamas, net ir tuomet kai mėginys imamas tik pagal mėginių atrinkimo planą.

Įtariant, kad ekologinėje gamyboje gali būti atlikti neleistini veiksmai, panaudoti neleistini produktai tikrintojas privalo detaliai aprašyti požymius bei aplinkybes, kurie sukėlė įtarimą ir kodėl mėginio ėmimui pasirinkta būtent ta vieta ir/ar produktas.

Mėginio paėmimo metu privalo dalyvauti pats ūkio subjektas arba jo įgaliotas asmuo, atsakingas už ekologinę gamybą. Imantis mėginius Tikrintojas atsako už mėginio paėmimą, paruošimą ir pristatymą į Ekoagros arba Ekoagros subrangovui (atitinkamais atvejais išsiuntimą į laboratoriją).

Tiriamos medžiagos kiekis priklauso nuo planuojamų užsakyti tyrimų metodų skaičiaus, todėl jau prieš imant mėginį reikia numatyti kokių medžiagų naudojimas ar tarša yra įtariama ir bus ieškoma ir atitinkamai jeigu planuojama tirti keliais tyrimų metodais paimti didesnę kiekį (apie 1 kg) tiriamosios

VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PAGAL EKVIVALENTIŠKUMO STANDARTĄ PR-16	Leidimo Nr. 2	Lapas 5 iš 7 lapų
		Data: 2019-07-31	

medžiagos.

Pagrindinis imamam mėginiui keliamas reikalavimas - jis turėtų būti paimtas iš kelių vietų taip, kad atspindėtų norimo ištirti objekto charakteristikas (rekomenduojama pasirinkti tas vietas, kur galėtų būti didžiausia tarša). Esant lokaliai taršai mėginys imamas iš konkrečios vietos. Imant mėginius, turi būti laikomasi visų įmanomų atsargumo priemonių, kad mėginiai nebūtų užteršti ar sugadinti ir dėl ko galėtų įtakoti tyrimų rezultatus. Visais atvejais, imant mėginius, naudoti naujas, švarias vienkartinės pirštines. Jeigu imama skirtingos kultūros mėginiai iš skirtingų vietų (sandėlių ir kt.) turėtų būti keičiamos į naujas/ švarias nenaudotas prieš tai vienkartinės pirštinės, norint išvengti galimos kryžminės taršos.

Mėginiai turi būti gabenami tinkamomis sąlygomis į laboratoriją. Polietileno arba polipropileno maišeliai yra priimtini daugeliui mėginių, tačiau fumigantų likučiams analizuoti turėtų būti naudojami mažo pralaidumo maišeliai (pvz., Nailono plėvelė).

Labai trapūs arba greitai gendantys produktai (pvz. prinokusios avietės, mėlynės ir kt.) gali būti užšaldyti, kad būtų išvengta gedimo, o po to transportuojami kartu su „sausu ledu“ ar panašiu būdu. Mėginiai, užšaldyti surinkimo metu, turi būti vežami be atšildymo. Mėginiai, kuriems turi įtakos aukšta temperatūra turi būti transportuojami šaltkrepsiuose. Atrinkti mėginiai laboratoriniams tyrimams atlikti transportuojami į Ekoagros.

Dirvožemio mėginys formuojamas, imant dirvožemį iš armens sluoksnio, pasirenkant vietą, kur įtariama didžiausia tarša ir neleistinų medžiagų koncentracija. Dirvožemio mėginys imamas su kastuvėliu, kuris prieš naudojimą lauke, iš kurio bus imamas mėginys, kelis kartus įsmeigiamas į dirvą skirtingose vietose ir tik po to iš kitos vietos su juo imamas mėginys.

Iš produktų, augalų, jų likučių, vaisių ir daržovių ar sėklų mėginiai imami ir formuojami iš galimo pažeidimo vietos, atrenkant labiausiai pakitusius augalus, jų dalis, vaisius ar sėklas bei panaudotas medžiagas.

Ūkio subjekto tikrinimo metu, radus sintetinių mineralinių trąšų, sintetinių augalų apsaugos priemonių, neidentifikuotų pašarų likučius (nėra etikečių, pirkimo dokumentų, pareiškėjas nežino arba atsisako įvardinti), esant įtarimui dėl jų naudojimo, imamas mėginys produkto / panaudotos medžiagos atpažinimui.

Kiekvienam paimtam mėginiui Tikrintojas pilnai ir aiškiai užpildo mėginio atrinkimo aktą (TS-012), kurį sudaro du egzemplioriai. Vienas paliekamas ūkio subjektui, kitas yra pristatomas į Ekoagros. Abu egzemplioriai patvirtinami parašais. Jei ūkio subjektas nesutinka, kad būtų imamas mėginys arba nesutinka pasirašyti ant mėginio atrinkimo akto, privalo raštu (TS-012) nurodyti priežastis su kokiais faktais ir kodėl nesutinka. Tikrintojas apie tai telefonu informuoja vadovą, atsakingą už trečiųjų šalių sertifikavimo procesą. Jeigu mėginys buvo jau paimtas, tačiau pareiškėjas

VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PAGAL EKVIVALENTIŠKUMO STANDARTĄ PR-16	Leidimo Nr. 2	Lapas 6 iš 7 lapų
		Data: 2019-07-31	

nesutinka pasirašyti (TS-012) dėl netinkamo mėginio paėmimo, pirminis mėginys gali būti sunaikintas ir imamas naujas mėginys, dalyvaujant trečiam asmeniui, kuris galėtų savo parašu akte (TS-012) patvirtinti, jog mėginys buvo paimtas ūkio subjektui priklausančiame gamybos vienetė, galimo pažeidimo vietoje.

Visi paimti mėginiai dedami į nenaudotą, švorią ir sandarią pakuotę, patikimai apsaugančią juos nuo taršos. Mėginio ištyrimui paimami trys (be kitų tyrimų užsakant ir GMO imama keturi) mėginio pavyzdžiai. Visi mėginio pavyzdžiai yra užplombuojami, naudojant numeruotus maišelius su plombavimo juostele arba tara, kurią plombuojant prilipdoma plomba su numeriu taip, kad nepažeidus plombos nebūtų galima atidaryti. Vienas mėginys paliekamas pareiškėjui, du arba atitinkamais atvejais trys mėginiai išsiunčiami subrangovui (arba sutartyje su juo nurodytam kitam juridiniam asmeniui) ne vėliau kaip per 3 (tris), darbo dienas nuo mėginio paėmimo dienos, o tuo pačiu mėginio atrinkimo akto kopija pateikiama vadovui, atsakingam už trečiųjų šalių sertifikavimo procesą. Tikrintojas, suderinęs su vadovu atsakingu už trečiųjų šalių sertifikavimą, gali pats išsiųsti mėginį į laboratoriją nurodyta tvarka.

Skyriaus vadovas mėginio atrinkimo aktui (TS-012) suteikia numerį eilės tvarka mėginių paėmimo pagal ekvivalentiškumo standartą registre (TS-057). Numerį sudaro 1) einamieji metai; 2) eilės numeris; 3) raidžių junginys ES, reiškiantis „ekvivalentiškumo standartas“ (pvz. 18-1ES).

Vadovas atsakingas už trečiųjų šalių sertifikavimo procesą nusprendžia, kurioje laboratorijoje ir patvirtina kokiais metodais bus tiriamas paimtas mėginys ir jeigu reikia, el. paštu pateikia subrangovui (arba sutartyje su juo nurodytam kitam juridiniam asmeniui) užpildytą formą (TS-056).

Į Ekoagros pristatytą ir vadovui atsakingam už trečiųjų šalių sertifikavimo procesą siuntimui pateiktą mėginį, administratorė supakuoja ir išsiunčia į nurodytą laboratoriją.

Mėginys turi būti išsiųstas akredituotai laboratorijai kuo skubiau, bet ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo mėginio pristatymo į Ekoagros/subrangovui. Mėginys į laboratoriją gali būti nesiunčiamas, jei ūkio subjektas prisipažįsta panaudojęs neleistinas medžiagas ar kitais atvejais, kai nusprendžiama, kad tirti mėginį nėra tikslinga. Visi atvejai nesiųsti mėginio į laboratoriją turi būti motyvuoti ir pažymėti mėginių paėmimo pagal ekvivalentiškumo standartą registre (TS-057). Dažniausiai pasitaikantys atvejai, kai mėginiai nesiunčiami: pareiškėjo atsisakymas tęsti gamybą, pareiškėjo sutikimas su nustatytais faktais dėl pažeidimo, įvertinus situaciją ar papildomas aplinkybes ir kt.

Mėginiai tiriami akredituotose laboratorijose, taikant akredituotus metodus. Įrodymai, kad mėginys iširtas akredituotu metodu, pateikiami gautame mėginio tyrimo protokole, kuriame nurodomas specialus akreditacijos ženklas.

Tuo atveju, kai mėginyje rasta neleistinų medžiagų, kontrolinis mėginys saugomas Ekoagros ne mažiau kaip 18 mėnesių nuo paėmimo dienos. Nustačius, kad mėginyje nerasta neleistinų medžiagų, kontrolinis mėginys saugomas Ekoagros ne mažiau kaip 6 mėnesius nuo paėmimo dienos.

VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PAGAL EKVIVALENTIŠKUMO STANDARTĄ PR-16	Leidimo Nr. 2	Lapas 7 iš 7 lapų
		Data: 2019-07-31	

6. SUBRANGOVŲ PASITELKIMAS MĖGINIŲ ĖMIMUI

Ekoagros tam tikrais atvejais mėginių atrinkimui pasitelkia kompetentingus subrangovus, kurie atlieka mėginių paėmimo paslaugas pagal sudarytas rašytines sutartis jų nustatyta tvarka.

7. GALIOJIMAS

Procedūra galioja iki kito jos keitimo.